

„Dainavos žodžio“ priedas, remiamas Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo

Pylkas rudenėlis

*Pylkas rudenėlis
Trumpos jir dzienelės,
Nuogas be lapelių
Pakelin beržalis.*

*Toli už giralių,
Mėlynų maralių
Šiltojon šalalėn
Jišlėkė paukšteliai.*

*Jiš po debesėlio
Pylkų rudenėlį
Retai paragėsi
Saulės spindulėlį.*

*Rudeno dzienelį
Nesmagu širdelai.
Kur pavasarėlis?
Kur šviesios dzienelės?*

JIŠ BOBULĖS MARGOS SKRYNELĖS

PATARLĖS JIR PRIEŽODZIAI

*Mokykis, kol jaunas – senas neįšimoksi.
Jauni šoka – padlagas draba, seni šoka – dantes kliba.
Nuog smertelės nėra žolalės.
Sausas medis braška, o žalias lūžta.
Bėdos, vargai neina miškais, o žmonių sprandais.*

BOBULĖS PATARIMAI BŪSIMAI ANYTAI:

Nepamiršk, kad pasrodius jaunamartė jyra jautri, logadna (švelni).

*Sucik marčių uvožniai (pagarbiai).
Neklausyk, ką kalba ape jų kici žmones.
Nesakyk pikto žodžio ape marčių žmonėm jir sūnu.
Neskusk marcios jos tėvam, ba jie j gins dukterį, nor būt j jir kalta.*

*Neraikalauk, kad tavi marci „motuli“ vadzyty. Jei marci panorės, tai paci tep jir padaris.
Neskišk jin sūnaus jir marcios barnius.*

JUOKCIS SVEIKA

Agota vidurų kvarabų daktaru pasiskundė sunarų zapaliainiu. Daktaras klausia:

- Ar jūs motulė sirgo sunarų zapaliainiu?

- Ne.

- O tėvas?

- Ne.

- Tai gal dzieduliai?

- Ne.

- Tai tu neturi jokios sunarų zapaliainios.

Jir daktaras nieko nesakis atsisveikino.

#

Paci klausia vyro:

*- Jonulia, ką tau paruošė abiedai (pusryčiams) – kovos ar arbotos?
- Jei tai, ką aš gėrau vakar, buvo kova, tai arbotos, o jei arbota, tai kovos.*

#

Jauna motulė ataina pas akių daktarų. Jis jų apžūrėjis klausia:

- Nuog kadu tu žvairuoji?

- Nuog tadu, kap mano dzvynukai pradėj bėginėc.

Šv. Andriejaus diena – dzūkų nepamiršta

Dzūkai senovėn gerai žinoj lapkricio 30-tų – Šv. Andriejaus dienų. Jir šitų dienų dzūkai mislino jau ape atainancio Advento pradzių. Kokia gi buvo senuolaim šitoj diena? Jiem vožniausia tai buvo lapkricio 30 dz. jišvakarės. Jišlikį jiš senų česų protėvių tos dzienos papročiai. Beigiancis lapkriciu žmones buvo spakaini, kad gyvuliai jau tvartuosna jir kad labai graitai gali prasdėc žiema. O kokia ji bus, protėviai vis mėgino spēlioc orus. Daugelis vierino, kad jų mylėci gyvūnai, šunukas būdelėn ar katukė an pečaus, gali jišpranašauc orus:

Jei šuva loja pakėlis snukucį – rytoj bus giedra.

Jei šunukas guli aslos vidurin, bus šilta.

Jei šuva po žamį voliojas – lauk negero oro.

Jei šunukas staugia, lauk darganos.

Jei žiemų šuva jėda sniegu – bus atolydzis.

Jei šunukas kočojas sniegi – sulauksi atolydzio.

Jei katė žiemų drasko medzij – šals.

Jei katė žiemų guli an pe-

čaus – sulauksi šalcių.

Jei katė karstos tvorom, gero oro nesulauksi.

Jei katė guli an žamės, laukia gražus oras.

Senovėn jauni žmones laukė žiemos. Jiem buvo pasilsėjimo, smagumų, svocystų, vesiailių čėsas. Protėviams visos žiemos šventės turėj papročius. Žinoj daug varažbitų, mokėjo atspėc, kas bus. Labiausia cekavinos savo būsimu gyvenimu jaunos mergaitės. Jom rūpėj, kokį likimas skirs bernelį. O tų jir varažbitų būta visokių. Pradėjus temc, bėgo prieg šūlnio jir tris rozus atbulai raikėj jį apeci. Kitos ncingėjo paskui save pabarscyc kanapių ar aguonų. O dar kitos norėdamos žinoc, kas jų laukia, po laškeli, po katruoj miegci, statė bliūdų su vandeniu, an jo uždėjus balanų. Blūdas turėj būc molinis, o balana padaryta jiš nedažyto medzio. Toj balana tai buvo „cyltas“, per katrį susapnavus ragėjo jojancį bernų, o tai jir turėj būc jos būsimas. Ne viena mergaitė, išėjus an kiemo, klausėsi, jiš katros pusės loja šunes. Tai jiš ty turės pasrodzyc jos mylimas. Buvo vesiala, kap

susrinkį mergos per galvų nuog slankscio mėtė savo tuplias. Jei jų priešakinė dalis atsisukus jin duris, tai vierino, kad graitai ištekės. O jei katroj norėj dažinoc, ar šuosmet ištekės – raikėj atsi-nešc malkos. Jei gausis porinis skaičius – ištekės, jei neporinis – raikės dar jaunai metukų ar dzviej palūkėc.

Šv. Andriejaus vakarų raikėjo nuslaužc vyšnios šakelį, jų pamerc jir pastatyc an palangės. Ir jei šakelė pražydės Kūcios rytų – tai visi norai išsipylzdis. Cik raikėt žinoc ir nepamiršc, kad vyšnios ar slyvos šakelė būt nulaužta jir parnešta jiš svecimo sodo.

Ilgai senovės dzūkai laikės senų papročių, nu o jie jir nūnai gyvi, perduodami jaunai pakaleiniai iš lūpų jin lūpas.

Sodziaus žmonėm būdavo amžinas rūpescis, ar kiti metai bus derlyngi, kap raikės darbus padaryc, koki bus orai, ar lais derlių aruoduosna susvežc. Sulaukį Šv. Andriejaus dzienos jir kalbėjo ape orus. Mislino, jei per Šv. Andriejų daug sniego – išaugs geras vasarojus, labai gerai užderės žyrniai jir pupos. Jei papuls saulėta diena, tai turi nodziejos (vilties), kad gerai užaugs daržovės. Jei Šv. Andriejaus pastaikytų šalta diena, raikia cikėcis sulaukc karstos vasaros su perkūnijom. Jei Šv. Andriejaus diena būtų drėgna, dzūkai vierino, kad užaugs gražūs rugiai jir grūdų bus pylnas aruodas jir nepritruks duonos.

Andriejus – senovinis, gražus lietuviškas vardas. Bernaičius dabar vadzina Andrukais. Nepamirškim šito gražaus vardo jir tegul Lietuvon auga daug Andrukų.

